

Novi grobovi

KENNETH TURK

V prometni nesreči, ki se je prijetila v nedeljo zgodaj zjutraj na zapadni strani mesta, je bil s svojim prijateljem ubit tudi Kenneth Turk, star 19 let, stanujoč na 1057 E. 69 St. Rosen je bil v Clevelandu ter je bil član društva Comrades št. 566 SINP.

Tukaj zapušča mater Alberta, očeta Herbert, mačeho Mary, brata Adelbert, Russell, Roger in Herbert ter sestri Beatrice in Mary, starega očeta William Avenmarg in staro mater Margaret Turk. Pogreb se vrši danes popoldne ob dveh iz Ziehm pogrebnega zavoda, 7618 Superior Ave., v luteransko cerkev sv. Pavla na E. 55 St. in Spencer Ave.

JOSEPH LAURICH

Po dolgi bolezni je preminil v Mostni bolnišnici Joseph Laurich, star 70 let. Doma je bil iz Loža pri Raketu, odkoder je prišel Ameriko pred 50 leti. Tukaj zapušča sestro Mrs. Rose Bostjančič, stanujoča na 15800 Parkgrove Ave. Pogreb se vrši v četrtek popoldne ob 1.30 uri iz pogrebnega zavoda Joseph Zele in sinovi, 458 L. 152 St., na pokopališče Hillcrest. Prijatelji so prošeni, da pošljajo vence.

AMELIA TOMKO

V Lakeside bolnišnici je umrla po več kot triletnem bolehanju Amelia Tomko, preje Muzar, rojena Božič, stara 68 let. Stanovala je na 15009 Ridpath Ave. Rojena je bila na Stajerskem. V Ameriki se je nahajala 61 let in je bila članica podr. št. 41 SZZ.

Tukaj zapušča soproga Paul, nežen otrok: Mrs. Amelia Lang, Philip Muzar, John Muzar (vsi trije so v Texasu), Mathias Muzar, Mrs. Julia Hays in Paul Tomko, šest vnukov, pet pravnukov in več sorodnikov. Pogreb se vrši v petek popoldne ob 1. uri iz pogrebnega zavoda Joseph Zele in sinovi, 458 E. 152 St., na Whitehaven pokopališče.

JESSIE STONE

Po kratki bolezni je preminila na svojem domu Jessie Stone, rojena Harvey, stanujoča na 3512 St. Clair Ave. Tukaj zapušča sina George, hčer Mrs. Humbert v Indiani, tri sestre, enega brata, vnuka in pravnuka. Soprog Charles je umrl leta 1951. Truplo bo ležalo na mrtvalem odru v Želetovem pogrebem zavodu na 6502 St. Clair Ave. danes od poldne do 5. ure nakar bo ospredljano v Akron, O., v Adams pogrebeni zavod, od koder se pogreb vrši v četrtek popoldne ob treh pod vodstvom Želetovega pogrebnega zavoda.

Redna seja

Jutri, v četrtek zvečer ob 7.30 uri se vrši redna seja krožka št. 1. Prog. Slovenk v navadnih prostorih Slov. del. doma na Water-Rd. Članice so vabljene, da udeležejo, ker podano bo poročilo o letni konferenci, ki se je vršila zadnjeg nedeljo. Po seji bo nekoliko začave v počast maternim za Materinski dan.

PRVI KORAK K EDINSTVU ORGANIZIRANEGA DELAVSTVA

WASHINGTON, 5. maja—Vodstvo delavskih organizacij A.F.L. in C.I.O. je sklenilo, da skliče za 2. junij 1953 skupno konferenco obeh komisij, ki sta bili sestavljeni, da izdelata načrt, kako združiti obe veliki organizaciji v eno. Med predsednikoma obeh, Reutherjem in Meanyem, je bil dosežen prvi sporazum, da uniji poslej ne bosta tekmovali ali pa spodrivali druga drugo v posameznih podjetjih, kadar gre za skupno zastopanje delavstva.

Leta 1953 je prišlo v A.F.L.

do notranjega razkola. Unija A.F.L. je stala na stališču, da morejo biti unijsko organizirani te taki delavci, ki so strokovno sposobni. Z drugimi besedilniki vrste elita. Kaj pa z ogromno maso drugega delavstva? Organizirati to maso—to nalogo so si nadeli uporniki in tako je nastala druga unija C.I.O. Danes je ravno ta unija tista, ki je organizirala delavstvo po ameriških gigantskih podjetjih, kot so tovarne avtomobilov, jekla, oblačil in podobno.

Ob uniji, ki imata milijone članstva, imata tudi široko razpreden poslovni aparat, veliko število nameščenstva, lastne zgradbe, časopisje in drugo premoženje. Odpovedati se tem gospodarskim dobrinam, je eni in drugi stranki težko. Toda tudi poskusi, da bi se uniji med seboj ne napadali in ne tekmovali, so se do sedaj izjavili. Če se je sedaj predsedstvo obeh unij zedinilo na tej bistveno važni točki, je dosežen uspeh, ki zna voditi k nadaljnjam uspehom in končno do skupne velike unije, ki bo štela že sedaj nad 12 milijonov članov.

Če bi prišlo do edinstva, bi bilo pomagano ameriškemu unijskemu gibanju tudi pri izvajanju neposrednega programa. Zastavljen je namreč cilj, da se vrši po Ameriki kot celoti, kar tudi v posameznih državah ogromna propaganda, da se ne organizirano delavstvo unijsko organizira. V tem slučaju bi propagandi odpadli razni predstodki in sumničenja ene unije proti drugi, boj pa bi se vršil po enotno zasnovanem strateškem načrtu. Nadalje je važen moment, da se delavstvo zaveda, da ima v Washingtonu republikansko vlado, ki mu je naravnost sovražna in ki sili pravobitni ameriški kapitalizem zopet neomejeno v ospredje.

+ AMELIA TOMKO

V Lakeside bolnišnici je umrla po več kot triletnem bolehanju Amelia Tomko, preje Muzar, rojena Božič, stara 68 let. Stanovala je na 15009 Ridpath Ave. Rojena je bila na Stajerskem. V Ameriki se je nahajala 61 let in je bila članica podr. št. 41 SZZ.

Tukaj zapušča soproga Paul, nežen otrok: Mrs. Amelia Lang, Philip Muzar, John Muzar (vsi trije so v Texasu), Mathias Muzar, Mrs. Julia Hays in Paul Tomko, šest vnukov, pet pravnukov in več sorodnikov. Pogreb se vrši v petek popoldne ob 1. uri iz pogrebnega zavoda Joseph Zele in sinovi, 458 E. 152 St., na Whitehaven pokopališče.

+ JESSIE STONE

Po kratki bolezni je preminila na svojem domu Jessie Stone, rojena Harvey, stanujoča na 3512 St. Clair Ave. Tukaj zapušča sina George, hčer Mrs. Humbert v Indiani, tri sestre, enega brata, vnuka in pravnuka. Soprog Charles je umrl leta 1951. Truplo bo ležalo na mrtvalem odru v Želetovem pogrebem zavodu na 6502 St. Clair Ave. danes od poldne do 5. ure nakar bo ospredljano v Akron, O., v Adams pogrebeni zavod, od koder se pogreb vrši v četrtek popoldne ob treh pod vodstvom Želetovega pogrebnega zavoda.

+ Redna seja

Jutri, v četrtek zvečer ob 7.30 uri se vrši redna seja krožka št. 1. Prog. Slovenk v navadnih prostorih Slov. del. doma na Water-Rd. Članice so vabljene, da udeležejo, ker podano bo poročilo o letni konferenci, ki se je vršila zadnjeg nedeljo. Po seji bo nekoliko začave v počast maternim za Materinski dan.

Stavka brez primere

JOHANNESBURG, Južna Afrika, 5. maja—Kornelia Foster si lasti svetovni rekord v postu. Od 15. februarja 1953 uživa le vodo in sodo. V času posta igra na harfo, bere knjige in pripravlja kosila za svojega moža. Poročilo ne pove, kaj je Fosterjevagnilo, da je začela z dolgim postom.

+ MLEKO ZASTONJ

WASHINGTON, 5. maja—Kmetijsko tajništvo bo razdelilo sto milijonov konserviranega mleka.

Mleko bodo dobile tiste ustanove in organizacije, katerih cilj je dobrodelnost.

Upoštene bodo tudi šole.

+ Dobil priznanje

Pvt. Henry Kapel, sin pozna-

ne družine Mr. in Mrs. John Kapel iz 1865 Sagamore Dr., se nahaja v vojaški službi z 501.

Airborne zdravniškim bataljonom v Camp Breckinridge. Pred kratkim je prejel od komandan-

ta zelo počevalno pismo v prizna-

nje za njegove izredne zasluge pri izvrševanje službenih dolž-

nosti.

+ Delavstvo je zahtevalo pribli-

žno dva dollarja več plače na te-

den, in \$2.40 za ženske moči.

UMRL JE VELIK PRIJATELJ

Nemški pesnik pravi, da kdor ni jedel kruha s solzami v očeh iz hvaležnosti, da ga ima, ne ve, kaj je vreden.

Ohijski politični dinasti Taft, delavstvo upravljeno oporeka, da bi znala ceniti trudoma in mukoma pridobljeno premoženje, in da bi se na drugi strani znala vživeti v življenje socialno nizko stojecu družine. Izšla je iz bogastva!

"Moja mladost je bila trda." Tako je izjavil o sebi bivši zvezni senator Robert Wagner, ki je umrl v New Yorku. Wagner je v prvih poslovni dobi pokojnega Franklina Roosevelta vodil uspešen boj za zakon, ki je nosil njegovo ime, dalje za mnogo druge zakone v prid delovnemu človeku. Ali so bile ideje, ki so značile za nekravovo socialno revolucijo, zapovedane v tej zakonodaji, poročene v glavi predsednik Roosevelt ali senatorja Wagnerja, končno ni važno.

Dejstvo je, da je bil Wagner delavski prijatelj, položaj delavstva pa je doumel, ker ga je vso trdotno in vsebinsko doživel sam, ko je bil mlad. Med ameriškim delavstvom mu bo ohranjen topel spomin.

SVETOVNA LEPOTICA POROČENA

TOKIO, 5. maja—Finka Armia Kuusela je bila lansko leto proglašena za svetovno lepotico. Stara je 18 let. Za časa svojega bivanja na Manili se je seznamila s filipinskim milijonarjem Keranto in se z njim poročila. Poročno potovanje je novi zavonski par privredno tudi v Tokio.

Nedavno tega je svetovna lepotica Armii še zatrjevala, da boj bolj interesirajo knjige kot pa ljubavna vprašanja.

RUSI DOBRODOŠLI V ANGLIJI

EASTBOURNE, Anglija, 5. maja—Pomorske parade britanskega brodovja, ki se bo vršila na čast novo kronani britanski kraljici Elizabeti, se bo udeležila tudi ruska križarka "Sverdlov." Občinski svet mesta Eastbourne je sklenil, da povabi sovjetsko križarko v svoje pristanišče, moštvo ladje pa ima biti gost mesta.

40-letnica poroke

Včeraj sta doživila 40-letnico lepega in zasljužnega zakonskega življenja Mr. in Mrs. Anthony Pluth, ki stanuje na 21101 Recher Ave. V krogu svojih otrok sta praznovala pričakovani dan, srečna in zadovoljna, zavedajoč se, da jima je bila življenjska usoda naklonjena in radobarna. Na mnoga in plodna leta—jima klijejo prijatelji in znanci.

V bolnišnici

V Charity bolnišnici se nahaja Mrs. Justine Pretnar, 14305 Jenne Ave., hčerka pozname Mrs. Jennie Jelercič iz 15302 Waterloo Rd. Prijateljice jo lahko obiskejo, mi ji pa želimo skorajjevje okrevanja!

Na operaciji

V Euclid-Glenville bolnišnici se nahaja Mrs. Mary Sercliz iz 1140 E. 170 St., ki se je danes moralna podvreči operaciji. Obiski so nekaj dni niso dovoljeni. Upamo, da se ji ljubo zdravje čim preje popolnoma vrne.

Ne generali--poklicni politiki naj vodijo pogajanja na Koreji!

RAZPRAVLJANJE O POMOČI TUJINI SE NADALJUJE

WASHINGTON, 5. maja—Državno tajništvo se strijava z britanskim ministrskim predsednikom Churchillom, v kolikor Churchill zagovarja delo zavezniške delegacije, kateri načeljuje general Harrison. Britanski laboristi so namreč zahtevali, da naj generala Harrisona nadomesti poklicni politik.

V britanski spodnji zbornici je bila živahnja v ostra debata o sedanjem stanju mirovnih pogajan na Koreji. Britanski laboristi se zaletavajo v Harrisona, češ, da se obnaša pri skupnih konferencah s komunisti po generalu, ne pa po diplomatsko. Churchill, kot rečeno, se s temi obtožbami ni strinjal. Pribaval pa je, da ne vidi razloga zakaj bi se ne prešlo preko vprašanja izmenjave vojnih ujetnikov na širšo podlago, ko naj bi se razpravljajo na splošno o miru na Koreji.

Debata o Koreji v britanskem parlamentu nič novega. Britanci so svoječasno zahtevali, da naj bo ameriškemu generalu kot vrhovnemu poveljniku dodeljen kot njegov namestnik Britanc. Britanska vlada je dalje zahtevala, da naj bo pri vsočju obveščena tudi način na katerega zavzetja, za kaj je potreben za splošno civilno obrambo.

Pozamejni governerji niso dali podrobnih pojasnil, o čem so se razgovarjali. Jasno je, da je šlo za trenutna mednarodna vprašanja, za mir ali vojno in za varnost Amerike. Predsednik Eisenhower je seznanil governerje z najnovejšim položajem take na Koreji, kakor tudi v francoski Indokini in v drugih državah jugovzhodne Azije.

Značilno je nadaljeval zaslijanje glavnih predstavnikov republikanske federalne vlade pred skupnim odborom za zunanjino zadeve takoj senata, kakor spodnje zbornice. Obrambeni tajnik Wilson je mnenja, da je Evropa svojo krizo prestala, da je sedaj na poti okrevanja.

Finančni tajnik Humphrey se je za časa svojega bivanja v Evropi zanimal posebno za nemško gospodarstvo. V Berlinu se je nahajal tri dni in je trdil, da je obnova nemške industrije, strokovna sposobnost nemškega delavstva napravila na njega neverjetni vtis. Humphrey trdi, da se je industrijska kapaciteta zadržala v dveh letih, da je vrednost delavstva v letu 1949 kar za 100%.

Zivahnja je izmenjava blaga med zapadnim Berlinom in med Ameriko. Humphrey je enako mnenja, da Nemščija postaja vedno večji politični in gospodarski faktor zapadne Evrope, posebno, ker se dviga z lastnimi sredstvi.

Staro vprašanje pomoči

Republikanski senatorji hočajo, da se loči državno gospodarstvo evropskih držav kot tako, od ameriške pomoči skupni zapadni evropski obrambi. Amerika ne more garantirati trajno, da bo krila redne primanjklja, je v proračunih zapadno evropskih držav. S to prakso je prenehati. Tudi je prenehati z izgovori, zato je tako ameriška pomoč potrebna in bila potrebna. Ti izgovori so bili običajno, "da je zapadna Evropa preobljudena, nresko naseljena, revna, da so nekateri kraji zaostali in okuženi."

Senatorji so se nadalje postavili na stališče, da je treba končati s progazando in evropsko miselnostjo, da bi ameriški dolar kot dolar in ameriška nomoč kaže k pravilu kapitalizma, da naj bo država pa tudi Amerika le nekak—hočni čuvaj.

Nov predlog Eisenhowerja

"ENAKOPRAVNOST"
Owned and Published by
THE AMERICAN JUGOSLAV PRINTING & PUBLISHING CO.
8231 ST. CLAIR AVENUE CLEVELAND 3, OHIO
HEnderson 1-5311 — HEnderson 1-5312
Issued Every Day Except Saturdays, Sundays and Holidays

SUBSCRIPTION RATES—(CENE NAROČNINI)

By Carrier and Mail in Cleveland and Out of Town:	
For One Year—(Za eno leto)	\$10.00
For Six Months—(Za šest mesecov)	6.00
For Three Months—(Za tri mesece)	4.00

For Canada, Europe and Other Foreign Countries:

(Za Kanado, Evropo in druge inozemske države):	
For One Year—(Za eno leto)	\$12.00
For Six Months—(Za šest mesecov)	7.00

For Three Months—(Za tri mesece)	4.50
----------------------------------	------

Entered as Second Class Matter April 26th, 1918 at the Post Office at Cleveland, Ohio, under the Act of Congress of March 3, 1879.

104

KRIVDA AMERIKE IN KOREJA

(3)

Slovenci v Ameriki so doživeli pravo idejo Amerike. Narod narodov. Ne čutijo narodnostnih sporov; v tovarnah in v podjetjih kjer delajo, jim ne gre za nobeno vprašanje ali delajo skupno s Slovani, Germani ali Romani. Odkod prihajajo novi ljudje v Ameriko, jim ni mar. To je Amerika.

V zadnji svetovni vojni je bila Jugoslavija zasedena. V Sloveniji Nemci in Italijani, drugod poleg obeh teh tujcev še Madžari in Bolgari. Ameriškim Slovencem ni mogče vlti tisti občutek, katerega je imel narodni Slovenc, če vzamemo samo za vugled Slovenijo, ko je gledal na slovenskih tleh Italijana oziroma Nemca. Kaj pa je tebe treba bilo? je skoraj vsakdo, ki je narodno čutil vzkliknil, ko je videl te tuje pojave. Evropa je pač različna od Amerike, ki je v gotovem pogledu edinstvena država na svetu. Toda razumeti je treba tudi druge ljudi. Narodnost, narodna država je v javnem življenju v Evropi vse. Pa če gremo s tega stališča v Evropi, zakaj bi ne šli v Aziji, zakaj ne na Koreji?

Koreja je bila država s 30 milijoni prebivalstva. Lastni jekiz, lastno gospodarstvo, lastna zgodovina. Kdo je klical na Korejo ali Japonce, ali Kitajce, ali Ruse, ali Amerikanke? Nihče! Za Korejo so barantali. Da je Rusija pomagala razorožiti Japonce v severnem delu Azije, je v zadnjih dneh vojne stopila tudi v vojno proti Japonski. Znaša se je paralela 38, ki naj deli Korejo na dvoje. V severni Koreji naj razorožijo Japonce Rusi, v južni Amerikanci. Toda kaj potem?

Koreja je bila okupirana. Toda tudi kot država 30 milijonov ljudi se je smatrala predvsem od strani Amerike kot malo važna država. Kaj so delali Amerikanci na Koreji potem ko se je končala vojna? Okupirali so jo vojaško, namreč tisti del južne Koreje, ki je bil pod 38. paralelo. Ameriški vojaški poveljnik je bil general Hodge. Kaj je hotel general Hodge z južno Korejo? Po korejskih virih sam pravzaprav ni vedel ničesar. Povdralj je, da je pač vojak, da je treniran za vojaške operacije, na Koreji pa da vodi vojaško upravo. Kaj so bili važni dogodki za Korejo? Prvi, da so Korejo razdelili med severno in južno. Drugi, da se je decembra 1945 s pristankom Amerike sklenilo v Moskvi, naj pride Koreja razdeljená zopet na štiri prokletne zone pod upravo Amerike, Velike Britanije, Kitajske in Sovjetske zveze, vsaj za pet let. Štirizonska uprava slabega spomina je znana iz nemške in avstrijske povojske zgodovine. Pride ameriški-državni tajnik Byrnes, ki pravi, da je bila zamisel o štirizonski upravi Koreje navadna oslarija. Toda ali naj bo Koreja deljena, ali enotna, kakor je to zahtevala narava sama? Severni del Koreje se je razvil po naturi v industrijski center, južni se je posvetil bolj agrarizmu. Agrarizem na jugu je podpiral naravno industrijskem na severu, sever pa je dajal jugu industrijsko moč. Vsa ta izmenjava dobrin je bila za Korejce samo o bsebi razumljiva, ker so jo ustvarili po naravnih dogodkih tudi sami. In končno stališče ameriške vojaške uprave poleg vseh mešanic političnih pojmov? Šviga švaga čez dva praga!

General Hodge ni vedel kam s političnim življenjem Koreje. Dajal je malenkostne ukaze kako smejo Amerikanici občevati s korejskim civilnim prebivalstvom. Ali sme iti ameriški vojak z dekletom iz Koreje in podobno. Toda v bistvo korejskega problema se ni vmešaval. Jaz sem vojak! Pri vsem tem pa se nam zdi taktika Amerike z vojaške in civilne strani za čase izpred korejske vojne naravnost nerazumljiva. Vojaški poveljniki, kakor tudi vrhovna civilna uprava, ima špione vsepovsod. V Tokiju je sedel general MacArthur, ki je imel gotovo svoj špionski štab. Civilni Washington ga ima tudi. Tudi takrat bi ga moral imeti. Poleg splošne politične zmedenosti je nastopila tudi ta, da ameriški špioni niso vedeli, da so Sovjeti zgradili nad 38. paralelo na Koreji mrtvo zono, iznad nje, torej v severni Koreji sami pa napravili vojaške utrde, postavili na noge dobro organizirano in dobro opremljeno armado četrto milijono severnih Korejcev, ki so dne 25. junija 1950 lahko vdrlji v južno Korejo in ki niso natele na nobenega domačega oboroženega nasprotnika v južni Koreji, ki je bila pod ameriškim vodstvom. In posledice? Jih čutimo danes!

L.C.

RAZVOJ KEMIJE NA RAZNIH PODROČJIH

Stevilo prebivalstva po vsem svetu narašča vznemirljivo hitro, zato na raznih področjih intenzivno raziskujejo, kako prehraniti to vedno večje, število ljudi. Poljedelska proizvodnja bo povečana z boljšimi gnojili, ki jih bodo v večjem obsegu razprševali po listju, kot pa dodajali zemlji, ker bodo na ta način prihajala naravnost v sok rastlin. Z drugimi sintetičnimi snovmi bodo izdatno zboljšali intenzivno obdelovanje in sestavljanje obdelanih površin. Eno tako sredstvo že pozna. To je krilj, snov, ki v zemlji preprečuje razpadanje njenih sestavnih delov v plast, ki se posuši in preprečuje enakomerno prodiranje vlage v zemljo. Dalje bodo s posebnimi sredstvi preprečevali rast plevela, ki sedaj zadasa toliko dela na poljih. Seme bodo pred setvijo pripravljali tako, da bodo rastilne hitreje rasle. V morje bodo strelali gnojila, ki bodo pospeševala rastilnje in izdatneje prehranovrib. Nekaj morskih rastlin bodo intenzivno rabili za ljudsko hrano in celo za gorivo.

Sonce bo bodoči vir energije z neizčrpnljimi rezervami. Razen neposredne uporabe sončne energije v obliki topote bodo prijeti problem še z druge plati, namreč s spoznavanjem in izboljšanjem funkcij rastlin, ki skrivajo še mnogo tajnosti glede načina, kako uporabljajo sončno energijo. To vprašanje, s katerim se znanstveniki pečajo v velikem obsegu, lahko primerjamo zaradi njegove važnosti z raziskovanjem atomskih energij.

Zanimiva so mišljena znanstvenikov, ki nam kažejo, koliko so že napredovali in raziskali na tem področju:

1. s pomočjo sočne energije bodo proizvajali hranilne snovi;
2. proteine (sestavina, v kateri je dušik, je neobhodno potreben sestavni del celic živilih bitij in rastlin) in maščobe bodo proizvajali v industrijskem obsegu iz al;
3. celuloza, ki jo bodo dobivali z zagovinje, bo odlična in bolj obilna krma za živilo, kot je današnja krma;
4. rast rastlin bo dobro znana in raziskana, toda umetno se stavljanje hranil na tak način, kot se to dogaja v rastlinah, ali z drugimi besedami: umetna fotosenteza bo mogoča šele v prihodnjem stoletju. (Kemična sinteza v rastlinah se to dogaja pod vplivom sončne svetlobe). Menijo celo, da bo mogoče nadomestiti v rastlinah klorofil (zeleno barvilo listnih celic, ki se ustvarja samo s pomočjo sončne svetlobe) s sintetičnimi barvili, ki bodo sodelovali pri fotosintezi.

Novi proizvodi. Doslej je človek uporabljal snovi iz naravnih virov, in sicer mineralnih, rastlinskih in živalskih. Zdaj pa kemijo že zna preobražati snovi in ustvarjati nove, ki so v mnogih primerih celo boljše od prvotnih. V bodočnosti bo sintetična kemija doživela neverjeten polet pod vodstvom teoretične kemije, ki ji bo dala formule za pripravo najrazličnejših snovi. Že sedaj menijo, da bo sintetično napravljen 99% barvil, 75% zdravil, 50% kavčuka in 20% tekstila. V izdelavi plastičnega materiala pa bo odstotek rekorzen, namreč 99.9%.

Sedanja metalurgija bo doživela pravo revolucijo. Visoka peč bo izginila. Nerjavče jeklo bodo dobivali z bombariranjem skrbno izbranih rudnih mešanic. Aluminij bodo dobivali na nov način. Titan, ki je po količini v zemeljski skorji na četrttem me-

jo kemiki novosti. Transfuzija krvi ne bo več takšna, kot je zdaj, v bodočnosti bodo z njo nadomestili normalne krvne proteine s snovmi, ki bodo odporne proti mikroorganizmom. Uporabljali bodo tudi takia zdravila, ki bodo na želnih mestih telesa uničevala škodljive klice.

Zgoraj našteta predvidevanja o vlogi in možnostih kemije v bodočnosti se bodo bralcu zdela morda neverjetna. Pomisli pa moramo na to, da je že do danes, posebno v zadnjem desetletju, ostvarjen tak napredek v tehniki in kemiji, kot si ga ljudje še pred nedavnim niso mogli niti zamisliti. Kdo je pred desetimi leti le mogel sanjati o izdelkih, ki jih danes gledamo po izložbah in ki so napravljeni iz polivinila itd. Zato ne bo nič čudne, če bodo znanstveniki z neprestanim delom v laboratorijskemu prišli do izsledkov, ki bodo vse zgoraj naštete probleme rešili ali pa celo presegli. En prepričljiv primer imamo že pred seboj. To je izdelovanje koksa iz domačih premogov, ki se pri nas že vrši v industrijskem obsegu kot rezultat znanstvenih izsledkov naših zaslужnih znanstvenih delavcev dr. Samca in Popoviča. (Popovič)

Sončno energijo bodo spremnili v svetlobno s pomočjo številnih fosforescirajočih (svetljajočih) snov, ki bodo ponoči izzarevale podnevi vsrkano svetlobno energijo. Bombaž bodo nadomestila sintetična vlakna, ki ne bodo vsrkavala vlage. Až izdelovanje obutve bodo uporabljali umetno usnje. Plastični material bo v velikem obsegu uporabljen v avtomobilski in letalski industriji ter za opremo stanovanj.

Tudi v zdravilstvu predvideva-

priajaznih vaseh poskrbljeno za okusno urejene in po domače udobno opremljene gostilne. Človeka namreč vleče vedno le tja, kjer se počuti kakor doma, še lepše in udobnejše kakor doma.

To nalogo je dobro razumela sedanja gospodinja "Na pošti," ki sta ročno v popolnem soglasju z današnjimi zahtevami. To bi radi podertali, ker so nam pri srcu gospodarski koristi kraške vase. Prestori so namreč bili obnovljeni v vaškem, okusnem slogu, ne pa po pretirano modernih mestnih vzorcih. Gospodinja je upoštevala dejstvo, da iščejo meščani na svojih izletih pristojno deželo in nepokvarjeno vaško ozračje. Meščana privlačuje dobra kuhinja, dalje dobra vinska kapljica, predvsem pa prijazno, udobno in domače zavjetje, ki ne sme biti v kričečem nasprotju s sanjavo in hkrati osvežujočo pokrajinsko sliko. Vaška gostilna ne sme biti, na kratko povedano, odurna kopija mestnih javnih "Gostilne na pošti" so stropi z vidnim tramovjem; dalje iz kovanega železa napravljena obesala pod policami, na katerih so dekorirani leseni krožniki, keramike in vaze s etniciami; udobne lesene, nepobarvane klovnih lokalov, ki tuja odbija.

Značilne posebnosti obnovljene so v kotih za mizami, z leseni nasloni ob stenah; v vaškem slogu izdelane, nepobarvane duri s kovanimi železnimi klukami. Sploh so vsi kovirasti predmeti, med temi tudi lestenci za žarnice, izdelani v vaškem slogu iz kovanoga železa. Seveda so izginile vse neokusne papirnate slike na stenah, tudi o raznih reklamnih plakatih ni duha ne sluha. Namesto teh so dekorativne slike divjačine na oknih in poljskih cvetlic v mali planinski sobici z jelenjem rogovjem na steni. V posebni stekleni omari je razstavljenih 6 pokalov, kateri so si praporili bazovski športni klub. Staro kuhinjo so povečali. Večina tržačanov seveda nima denarja za "veliki turizem." Sedanja okolica se je pomeščana in ni več prizavna za male izlete; Istra z ostalo bolj oddaljeno okolico je odrezala meja; Furlanije se šlovačo že po nekaj izletih do grla naselij. Za kratke izlete namenjeno ostane nič drugega kakor naš predragi Kras, v katerega smo — brez razlike na narodnost — vsi Tržačani večno zatlubljeni. Kakor pa je tudi najlepša morska obala nedostopna mornarjem, ako nima udobnih luk, tako bo ostal tudi Kras tržačkem izletnikom nedostopen, dokler ne bo po vseh njegovih

Po večletnem mrtilu pa nastaja ne le za Bazovico, ampak za ves tržaški Kras nova turistična doba. Trst se je razvil v veliko mesto in v takih mestih je hrepnenje po čistem zraku in širokem pokrajinskem obzoru popolnoma naravno. Večina tržačanov seveda nima denarja za "veliki turizem." Sedanja okolica se je pomeščana in ni več prizavna za male izlete; Istra z ostalo bolj oddaljeno okolico je odrezala meja; Furlanije se šlovačo že po nekaj izletih do grla naselij. Za kratke izlete namenjeno ostane nič drugega kakor naš predragi Kras, v katerega smo — brez razlike na narodnost — vsi Tržačani večno zatlubljeni. Kakor pa je tudi najlepša morska obala nedostopna mornarjem, ako nima udobnih luk, tako bo ostal tudi Kras tržačkem izletnikom nedostopen, dokler ne bo po vseh njegovih

Upamo, da bo način obnovne stare bazovske gostilne vzbudil splošno zanimanje in vzpodbil tudi druge gostinske obrate na Krasu. Ta poskus zadovoljitev novih zahtev današnjega domačega turizma je vsekakor uspel.

Tržaške izletnike bi radi opozorili, da zasluži vzhodni del tržaškega Krasa zaradi prirodnih krasov mnogo večje zanimanje, kakor so mu ga posvečali doslej. — od —

PRED PETINDVAJSETIMI LETI

OD 29. APRILA DO 6. MAJA 1928

Bela Kun arretiran na Dunaju. Bivši diktator v sovjetskem režimu na Madžarskem, je baje koval širokopotezno revolucionarno zaročo. Cilj je bil, da se vpostavi komunistični sistem v Avstriji in na Madžarskem.

Polkovnik Charles A. Lindbergh je kot pilot preletel okoli 200,000 milij, prebil 2,520 ur v zraku in vzel na plete 7,800 oseb.

Daljava, ki jo je skupno preletel, znaša toliko kot če bi osemkrat preletel okoli sveta. Dolgo je krožila dolgokluna ptica storkija okrog hiše Mr. in Mrs. Karol Žnebelj, 10101 Prince Ave., in konečno obsečla na oknu in pustila zalo hčerko.

Mr. Kremžar je otvoril trgovino s pohištvo na 6108 St. Clair Ave.

Butlegarstvo je druga največja trgovina v Ameriki. Budgarski promet znaša 215 milijonov dolarjev na leto. Prekašojo samo avtomobilsko industrijo.

PREDESETIMI LETI

OD 2. DO 9. MAJA 1943

V Washingtonu so mnenja, da bo Rusija uveljavila po vojni svoje zahteve. Interese ima predvsem v vzhodni Evropi in na Balkanu.

Londonski list "Times" pa piše, da bo Velika Britanija najbrže prisiljena ukloniti se zahtevam Rusije v zadevah mej v vzhodni Evropi.

Angleži so vrgli na industrijsko mesto Dortmund 1500 ton bomb. Nemci so sestrelili 30 angleških bombnikov. Izgube so težke, a za ceno teh bombnikov je bilo industrijsko mesto, ki steje pol milijona prebivalcev dobesedno uničeno.

Zamrzanje cen v restavracijah. Računati se ne bo smelo več kot pred 4. aprilom.

Po osmih dneh iskanja štirih letalcev in letala, se jih je

Indijanci-Hopi v Arizoni

Rad bi vam pripovedoval o ljudstvu, ki sem ga obiskal v poletju leta 1950. Življenje in načini tega ljudstva so se mi zdeli v popolnem skladu z načeli ekološke ved. (Ekologija je nauk o odnosu živih bitij do okolice). To ljudstvo preživila zdaj nevarno obdobje svoje zgodovine zaradi vpliva druge omike, ki krši ekološka načela. Gre za Indijance rodu Hopi v Arizoni. Skupno štejejo kakih 4000 duš in so najbolj čistokrveni indijanski rod v Združenih državah.

Hopi so veja velike indijanske skupnosti Pueblo, to je tisti Indijancev, ki se vedno prebivajo v jugozahodnih ameriških državah in že dolgo niso več nomadi, temveč so si ustanovili značilne indijanske vasi, ki jih imenujejo pueblos.

Arizonske visoke planote, tako imenovane mesas, kjer prebivajo Hopi, imajo apnenasto in peščeno zemljo. Nekatere izmed njih ležijo do približno 2000 metrov nad morsko gladino. Obkrožajo jih globoki prepadi in strma pobočja. Voda zlahka pronica v zemljo in ker pada na področju samo 30 cm padavin na leto, je le malo krajev, kjer voda ostane. Zaradi tega je rastinstvo tod zelo borno.

Hopi so zgradili svoje hiše iz kamena in ilovice na robu treh žužnih odcepov planote, ki segajo daleč v arizonsko puščavo. Iz nizine, to je iz puščave, indijanske hišice komaj opazijo. V indijanskih vaseh pa je vse zivo. Hišice stoejo okoli majhnega trga nepravilnih oblik. Večkrat so postavljene druga nad drugo, včasih sta nad spodnjim kar dve drugi. V takih primerih omogoči dohod v gornje hiše levest, ki stoji na strehi spodnje.

V vasih je opaziti nicesar, po čemer bi lahko sklepal, da so Hopi marljivi, in izkušeni kmetovalci. O hišicah bo naše oko zmanjšalo vrtove, vasi ne obdajajo polja in tudi če usmerimo pogled proti puščavi, ki je v nizini, bomo težko ugledali njive.

Če pa te doleti čast, da te kaže ter teh častitljivih Indijancev povabi na svoj dom, boš presečen ugotovil, da je v njegovi hiši lična shramba, polna mnogobarnih koruznih zrn, velike, sočne paprike, košare napojljene s fižolom, pa posušene marelice in breskve. Ker je oklep, v katerem žive, zelo revno in se zavaruje pred morebitnimi primeri višje sile, zaradi katerih bi utegnila letina izostati, imajo Hopi doma tako velike zaloge živil, da jim lahko zadostujejo za tri leta.

Zapustimo gostoljubno hišo in sedimo priletnemu Indijancu, ki se zahaja osla in se počasi spušča po stezi, ki drži v visoke planote v puščavo. Pri Hopih maločudaj vidiš konja, oslov pa imajo mnogo in jih uporabljajo za vse dela.

Prijeten Indijanec je namerjen na njivo, ki jo ima sredi puščave. Njiva meri četrt hektarja. Spočetka si ne bomo znali razložiti, zakaj na tem kraju zemlja mahoma ni več nerodovitna. Ko pa se bomo naučili

spoznavati ustroj teh golih tal, bomo ugotovili, da ima njiva tako lego, da lahko sprejme vso vodo, ki odtekajo po pobočjih; morda jo je obrobil tudi z nizkim zemeljskim nasipom, da bi tako čim bolj preprečil odtekajoče vode.

Po navadi imajo indijanski kmetovalci več takih majhnih njiv, ki so med seboj oddaljene po več kilometrov. Indijanec, ki smo ga spremjamli na njivo, nam pove, da dežuje samo v nekaterih delih puščave in da upa, da bodo vsaj nekatere izmed njegovih njiv deležne tega blagoslova. Njegova koruza potrebuje za rast 120 dni, od pomlad do prve jesenske slane pa poteka ponavadi približno 135 dni. Zaradi kratko odmerjenega časa ne sme kmetovalcev zapraviti niti enega dneva. Zemljo namenoma ni oral, kajti pri takem podnebjju in na takih tleh oranje samo pospeši izhlapevanje dragocene vode. Kako pa potem sadi? Z dolgo palico naredi v zemlji približno 30 cm globoko luknjo, v katero spusti nekaj koruznih zrn. To ponovi v razdalji enega metra. Morda boste vprašali, zakaj morajo biti luknje tako oddaljene druga od druge? Odgovor je preprost. Razpoložljiva voda ne bi zadostovala za goste posejane rastline. Zakaj pa deva kmetovalcev v isto luknjo po več koruznih zrn? Zato ker mora računati s črvji, poljskimi mišmi, vetrom in zajci. Čeprav sadijo koruzo tako globoko, to ne ovira njene rasti, pač pa ji omogoča, da vrsko vodo, ki je proniknila do globino. Opazili bomo tudi, da so lanskoletna koruzna stebala še vedno na njivi. Indijanec nam pojasni, da ta stebala odlično varujejo letošnje rastline pred vetrom. Čeprav ima vrsko koruze, ki jo sadijo Hopi, zelo velike storže, zrastejo posamezne rastline samo meter visoko in se tako lahko bolje upirajo močnemu vetru in nenadnim nabitivom.

Ko se vračamo proti, opazimo sadno drevje, ki raste v peščeni zemlji ob robu pobočja. Indijanci dobro vedo, kod se voda, ki odtekajo po planoti, porazgublja v pesek. Majhna drevesa, večini marelice in breskve, so med seboj precej oddaljene. Visoka so približno poldruži metri, imajo stožčasto obliko, spodnje veje se skoraj dotikaljajo. Tudi to ima svoj vzrok. Indijanci trdijo, da nizke veje ščitijo zemljo okoli drevesa pred soncem in tako ohranjujo vlago.

Brž ko so arizonsko ozemlje začeli uporabljati za pašnike za govedo in ovce, so se pričele težave. Izginila je vsa divjad, razen zajcev. Ker se govedo in ovce, ki se pasejo drugače hranijo, kakor divjad, so delale na pašnikih ogromno škodo.

Hopij niso bili nikoli dobri živinorejci, morajo pa se ukvarjati z živinorejo, ker je njihov edini skromni vir, kajti v današnjih časih je denar vesekakor potreben. Tako se puščava, ki je Indijance toliko, česa hranila, po krvidi ljudi izpreminja v puščavo. Mnoge rastline, ki so jih Indijanci svojčas uporabljali za hran-

no, so popolnoma izginile. Uničile so jih črde živine. Puščavska trava je tako redka, da venter in voda povsod odnašata še preostalo zemljo. Hudourniške struge postajajo iz leta v leto globlje, kar pomeni, da se glidine podzemeljske vode nižajo. Ekoškega ravnovesja ni več v položaju Indijancev je čedalje težji.

Vprašanje obstoja Indijancev ni pereče samo za nje same, marveč tudi za vlogo. Po mojem pa to vprašanje ni novo. Gre za nadaljnji primer maloštevilnega ljudstva, ki ima sicer skromno, a zelo skladno omiko in ki je ogroženo, ker živi na periferiji tujte, močnejše omike, ki se ni mnogo brigala za ekološko skladnost.

Morda vas bodo zanimali nekateri nazori Hopov o ohranjanju naravnih virov, ki so včasih bolj napredni kakor naši in ki verjetno izvirajo iz dejstva, da so toliko časa živelji na robu puščave.

Nekega dne sem se našel s poglavljarem vasi Oraibi, ki je najstarije severnoameriško naselje. S pomočjo tolmača sem govoril z njim o svetu in o vprašanju človeštva. Povedal sem mu, da na Hebridih čisto drugače pridelejo ječmen kakor drugod, in odvrnil mi je, da je način pridelevanja, katerega uporablja njegovo ljudstvo, dober. Pripovedoval sem mu o škotskih jelenih in poudaril, da živali niti najmanj ne motijo skladnih naravnih odnosov, ker se pasejo tam, kamor govedo

in ovce ne morejo priti. Pripomnil je, da je to dobro, kajti v prirodi je vsakemu bitju odkazano svoje mesto. Nato mi je dejal, da Indijanci Hopi spoštujejo življenje v vseh njegovih oblikah. Naglasil je, da morajo sicer včasih ubijati zajce ali jelene, ker potrebujejo hrane, poudaril pa je, da smejo ubiti le toliko živali, kolikor je nujno potrebno za prehrano in da je nato treba prositi živalski svet za odpuščanje zaradi izvršenega nasilja. Uporabiti je treba vse dele živali, kajti drugačno ravnjanje bi bilo nemoralno.

Isto velja tudi za rastline. Tudi te je treba spoštvovati. Na področju Indijancev Hopi ne bi niti otrok utrgal ene same cvetlice. Ohranjanje življenja in njegovo razmnoževanje pojmujejo Hopi kot celoto in vse njihovo življenje je prežeto z načelom, da je treba življenje spoštovati. Ubijaj samo, če je neogibno potrebno:

(Tovariš)

Naznanilo in zahvala

S tužnim srcem naznanjam vsem sorodnikom, priateljem in znancem žalostno vest, da je po daljšem bolehanju in trpelju izdihnil svojo blago dušo naš ljubljeni soprog, oče, starci oče in bratrance

ANTON KOPRIVEC.

Blagopokojnik je umrl dne 5. aprila 1953. Pogreb se je vršil dne 9. aprila iz pogrebnega zavoda Frank Zakrajšek in sinovi v cerkev sv. Vida in po opravljeni sv. maši zadušnici in pogrebni obredih smo njegovo truplo prepeljali na pokopališče Calvary, kjer smo ga položili k večnemu počitku v naroci materni zemlji.

Pokojnik je bil rojen leta 1880 v Mirenki vasi na Dolnem. V Ameriki se je nahajjal kakih 50 let.

V dolžnosti si štejemo, da se tem potom iskreno zahvalimo vsem, ki so pololi krasne vence in cvetje k njegovim krstom. Bilo nam je v dokaz, da ste pokojnika spoštvovali ter nam v tolažbo v dneh naše žalosti.

Najlepša zahvala vsem, ki so darovali za sv. maše, ki se bodo brale za pokoj njegove duše.

Enako lepa zahvala vsem, ki so ga prišli pokropiti ko je ležal na mrtvaškemu odru; pogrebcom, ki so nosili krsto, in vsem, ki so dali svoje avtomobile na razpolago pri pogrebu.

Posebno zahvalo izrekamo Rev. Bazniku za podelitev sv. zakramentov za umirajoče ter za obiske na domu; Rev. Pevec in Rev. Baraga za darovanje sv. maše.

Iskrena zahvala Mrs. Miakar in Mrs. Marsinko, ki so prisosedili pobiralni za skupni venec, kakor tudi vsem prisosedom za prispevke in pomoč.

Bodi vsem, ki so nam stali ob strani, nas tolažili in bili nam v pomoč na en ali drugi način tekom naše žalosti, izrečena naša iskrena zahvala. Iskrena zahvala vsem, ki so izrazili svoje sočutje osebno ali pismenim potom. Bog vam plačaj vsem skupaj za vso vašo dobrotnost!

Preljubljeni soprog, oče in starci oče! Kruta bolezna Te je mučila dolga leta in konečno Ti je smrt pretrgala nit življenja. Ni Ti bilo mogoče rešiti življenja, čeprav smo si prizadevali lažati Ti bolečine. Zdaj počivaš Tvoje truplo v hladnem grobu, duša Tvoja pa uživa spokojnost v nebeskih višavah. Spomin na Tvoje dobro srce si ohranimo med nami do konca naših dni, ko se skupno snidemo na kraju večnega miru in blaženstva.

Zahvaljujoči ostali:

MARY, sopraga
MRS. SYLVIA STRMAC in MRS. VIDA WALSH, hčeri
FRANK, FRED in JOSEPH, sinovi
šest vnukov
MRS. FRANCES PISKUR in MRS. ROSE TOMC,
sestrečni
ter več drugih sorodnikov

Cleveland, Ohio, dne 6. maja 1953.

ZAVAROVALNINO

PROTI

Ognju, latvini, avtomobilskim nesrečam, itd
preskrbi JOHN CENTA, 13417 KUHLMAN AVE.

Pokličite MU 1-0811

SEDAJ JE ČAS

za popraviti ali staviti novo streho ali žlebove.
Vršimo vsa, v kleparsko stroko spadajoča dela.
Naše delo je poznano kot prve vrste, je zanesljivo in jamčeno.

Cene so zmerne. — Se priporočamo v naklonjenosti.

FRANK KURE

R. F. D. I., Newbury, Ohio

Pokličite telefonično: Newbury 823

Dva pogrebna zavoda
za zanesljivo izkušeno simpatično pogrebnisko postrežbo
po CENAH KI JIH
VI
DOLOČITE poklicite

PREDELUJEM IN PRENAV LJAM

kuhinje in kopalnice ter nabavim lepe rekreacijske sobe. Vlagam asfaltno pode in stene objej z vsakovrstnimi ploščicami (tiles).

Dobro, zadovoljivo delo po zmerski ceni.

Vprašajte za proračun.

STANLEY DOLENČEK
19870 ORMISTON AVE.
KE 1-6597

B. J. RADIO SERVICE

SOUND SYSTEM
INDOOR — OUTDOOR

Prvovrsna popravila na vseh vrst radio aparativ
Tubes, Radios, Rec. Players
Vse delo Jamčeno
1363 E. 45 St. — HE 1-3028

Chicago, Ill.

BUSINESS OPPORTUNITY

Good Chance to buy CONFEC-
TIONERY - Ice Cream Parlor -
Lunch. Good corner location.
Well established business 42
years. Owner selling due to ill-
ness. See to appreciate.

3326 W. Fullerton
Capitol 7-9621

BEAUTY SALON for sale.—Owner,
Completely furnished with con-
tour chairs; large lovely salon;
finest shop on Sheridan Rd. Large
clientele; good following in hair
tinting. Priced extremely low. A
real opportunity. — Call MAn-
field 6-5368 — Longbeach 1-0789.
Ask for Phil.

For Sale by owner. TAVERN AND
RESTAURANT Combination. —
Opposite big mail order house on
Chicago Ave. Well established;
modern equipment; neighborhood
and transient trade. Excellent
location; good lease; fair
rental. A real natural. Fine for
live wire couple. — 516 W. Chi-
ago Ave., WHitehall 4-1560.

REAL ESTATE FOR SALE

By Owner — Corner NEW BRICK.
5 room ranch. Expandable; in
heart of city at 2900 North, 4400
West. Basement; all extras in-
cluded; with attached garage and
breezeway; gas heat. Suitable for
M. D. or dentist. Close to
schools, churches and transportation.
Price \$29,500. — Call owner.
PENSACOLA 6-3310

BRICK CAPE COD HOUSE for
Sale. Forest Glen, Edgebrook
section. 5 large rooms, tile bath,
full basement, carpeting, vene-
tian blinds, gas heat, natural
fireplace, screened garden house,
large fenced-in lot, fruit trees.
Good neighborhood. Near trans-
portation, schools and churches.
Price \$20,500. — Call owner.
PENSACOLA 6-3310

SKOKIE—5 room brick, full base-
ment, gas heat, \$17,500.—
CHICAGO — 2 apartments plus
basement apartment, \$18,500—
Brackett Realty—

DAvis 8-2800.

SUMMIT VIC.—Beautiful 1 year
old, 2 bedroom, brick expandable;
aluminum storms, gas heat, 1
block from school. Best offer, see
to appreciate.

SUMMIT 2633-R

NORWOOD PARK
Large 6 room Georgian faced brick
home. Good buy! Tile bath, gas
heat, aluminum storms, oversized
garage, 2 car brick. Suitable as cot-
tage, cyclone fence, St. Eugenes
parish, Northwestern R. R. and bus
transportation. 7730 W. Berwyn,
Telephone Rodney 3-0590 or
Rodney 3-1083 days. (Owner.)

STRONG MEN
Needed for
Material Handling Work
95c and up per hour.
Paid next day—draw
money same day.
Apply 7 a. m.
116 W. Kinzie

“...Potem je zmagalo življenje”

PO PRIPOVEDOVANJU REDOVNICE T. Š.
NAPISALA BRANKA JURCA

(Nadaljevanje)

V otroški bolnišnici nisem bila dolgo. Kmalu sem srečala strežnico z ortopedsko oddelko. Zaduženo me je vprašal: "Kako pa, da ste zdaj tu? Ali delate tu raje kakor na ortopediji?"

"Premestili so me," sem mu odgovorila. "Rekli so mi, da primarji ni bil zadovoljen z mojim delom."

"Kdo pa je to rekел? Jaz ne vem nič o tem..."

"Kdo? Sestra Generoza..."

Strežniki je trdil, da to ni res. Rekel je, da se je primarji, kolikor je slišal, prav zaradi tega, ker so me premestili, jezik. Obljubil je, da bo govoril z njim in mu bo odkril sestrino nevočljivost, zahrbitnost in spletkarstvo.

Ni minilo dolgo, ko so me spet premestili na ortopedijo.

Vrnila sem se. Pravica je zmagala.

Sestra Generoza me je sprejela, kakor da se ne bi bilo med nama prijetilo prav nič neljubegega. Bila je z menoj celo bolj ljubziva kakor prešnji čas, zupala pa ji nisem. Nedolče sem slutila, da me bo ponizanje, ki ga je prebila zaradi mene, še draga stalo.

DEVETDNEVNIKE

Sestra Generoza je dobivala z doma pakete z najrazličnejšimi jedili, med njimi pa tudi žganje. Žganje je zelo cenila. Z žganjem je namreč podkupovala delavce, ki so delali na ortopediji. Žganje je nalivala v prazne

tudi opazila, da je uporabila sestra Generoza pri operacijah orodje iz nesterilne kasete. Po operaciji je nastopilo zastrupljenje.

Vse bolniške nune s prednico na čelu smo v prvem kakor v drugem primeru opravljale devetdnevno za zdravje bolnikov, ki bi skoraj zgubili življenje.

SMRT

Me, sestre, smo gledale smrt kot rešiteljico, ki nam bo pomagala do posmrtnega življena. Duhovniki so nam dopovedovali ob vsaki prilikli, da ne bomo pričakale lepše ure od tiste, ko nam bo dobrohotna smrt zaprila oči.

Ni bilo dolgo, ko sem pomagala pri operaciji. Zdravnik je zahvalil novokain. Odšla sem k operacijski lekarni in vzela steklenico, na kateri je bila prilepljena etiketa z imenom novokain.

Zdravnik je napolnil injekcijo in zapičil iglo v meso. Čudno mu je zadišalo. Bolnik je takoj zastikal, da ga peče. Zdravnik je poduhval stekleničko — zadišalo mu je po žganju.

Zdravnik se je razjezil. Pri priči me je spodil iz operacijske sobe. Za menoj so odnesli na nosilki še bolnika. Morali so počakati z operacijo — pomota bila lahko usodna za bolnikovo zdravje.

Vedela sem, da nisem niti najmanj odgovorna za nesrečo, ki se je prijetila. Sestri Generozi sem rekla, da je gotovo ona dala žganje v prazno stekleničko, ne da bi z nje odstranila etiketo. Sestra Generoza pa je vsak sum zavračala. Ker nisem hotela trpeti tolikšne krivice, sem odšla k prednici. Sestra Generoza je svojo lahkomiselnost priznala še po dolgem dokazovanju. Svede pa ni nikoli priznala tega, da je to lahkomiselnost naredila nalač, da bi se nad menoj machevala in me pri zdravnih onemogočila.

Kmalu po tistem dogodku sem

stekleničke, kjer so bila še pred kratkim zdravila. Na stekleničkah pa so še nadalje ostajale etikete zdravil.

Vse bolnišnici smo zrle dan za dnem smrti v oči. Duhovniki in naše predstojnice so nas vsako jutro, preden smo odšle v bolnišnico, opozarjali, da smo bolniške sestre reda sv. Vincencija Pavelskega in ne kake posvetne sestre. V prvi vrsti moramo poskrbeti za zdravje duš in šele v drugi vrsti za zdravje bolnikov, za katere smo morale skrbeti. Vsak večer so nas potem spravljale, koliko duš bolnikov smo ozdravile.

Sestra prednica je vedela za vsakega umirajočega bolnika, ali se želi ali se ne želi spovedati. Sestre, ki smo stregle tem bolnikom v zadnjih urah, smo morale izkoristiti vse njihove slabe trenutke. Doseči smo morale, da se je vsak bolnik na smrtni postelji spovedal. Mnoho jih je bilo, ki so sami želeli spovedati se. Bili pa so med njimi tudi taki, ki niso marali nič slišati ne o cerkvi in ne o bogu. Red je od nas zahteval, da smo bolnikovo voljo, ki jo je bolezni dostikrat že zelo omajala, do kraja strle. Začel se je torej med sestro in med zakrnjenjem kratek, a hud boj.

Kadarkoli sem naletela na tega bolnika, sem se počutila neemočno. Kako naj bi mu z besedami prikazala vso usodnost njegove zakrnjenosti! Kako naj

bi mu z besedami prikazala vse blagre, ki jih bo deležen, če se bo spovedal, kako bi mu prikazala vse strašno trpljenje, ki ga čaka, če ga bo bog zavrnit!

Nekoč, nisem bila še dolgo v bolnišnici, je umiral neki rudar. Ko sem prišla zvečer v službo, mi je dnevna sestra naročila, da ga moram pred smrtjo, ki bo gotovo nastopila še do noči, pripraviti do tega, da se bo spovedal.

Rudar se je zdravil že dalj časa na našem oddelku. Poznala sem ga. Vedela sem, da je zakrnjen grešnik.

Bolniki so še spali, ko smo zjutraj prisile v bolniške sobe. Zmerno smo jim vročino. Prenekateri, posebno zdravstveno slabbi, je med tem še zadremal. Me pa smo, ne da bi se ozirale na razpoloženje bolnikov, samo da smo ustregle pravilom reda, polekleknile pred Ježusov kipec in začele moliti jutranjo molitev na ves glas. Bolniki so se nad tem povečini razburjali. Vendar pa je začela večina z nimi moliti. Izkušnja jih je že naučila, da bi bili za marsikaj prikrajšani, če bi se naši volji upirali. Ta rudar pa ni nikoli hotel z nimi moliti.

Meni je celo večkrat dejal, da naj bi molil tisti, komur je molitev potrebna, ne pa da z glasnimi molitvami posiljujemo tudi najhujše bolnike. Mene s svojimi besedami ni razjezil. Smilil se mi je le, da je bil tako daleč od resnice, ki je obsevala smisel tudi mojega življena. Vsak prosti čas sem molila zanj, da bi ga obšla božja milost.

Sestra, ki je stregla bolnikom za menoj, je bila pripadnica vojujoče se cerkve. Za stopala je boga sodnika, ki zatira odpor z ognjem in mečem.

Neko dopoldne sem prišla na oddelek. Odšla sem po opravku v kuhinjo. Tam sem slišala razgovor dveh sester, ki me je globoko presunil.

Rudarju je zmanjkovalo življenske moći, kakor se izgublja voda v peščenih tleh. Trpel je od bolečine, kuhalo ga je vročica, z vročico vred pa je naraščala neznošna žeja. Prosil je bolniško strežnico, ki je bila tudi nuna, za skodelico čaja. Strežnica je prišla v kuhinjo prav tisti čas kot jaz. Rekla je sestri usmiljenki, ki je bila v službi, če bi lahko dala rudarju nekoliko čaja. Nuna pa se je namrščila in razsrnila. S sveto jezo je rekla: "Niti kaplje čaja ne! Naj se spreobrni!"

Ko sem tisti večer odmolila

sredi sobe molitve za rešitev duš umirajočih, sem odšla k rudarju, ki je imel na čelu že potne sram. Vpravšala sem ga, če se hoče pred smrtjo spovedati. Prosil me je, naj ga s tem ne nadlegujem več, ker da ga je dneva sestra zaradi tega že dovolj zmučila. Odmaknila sem se od njegove postelje.

Sestra prednica, ki je kmalu za tem prišla na oddelek, me je takoj vprašala, če se je že spreobrnila. Moralna sem ji priznati, da me je odbil.

"Kaj pa potem še čakate? Ali ne vidite, da so mu trenutki štehiti?"

Obljubila sem ji, da bom poizkusila vse, kar je v moji moči. Samo da ga bom spreobrnila.

Prednica je odšla.

Bolniki je vse bolj hropel. Sklonila sem se nadenj. Pogledal me je začuđeno in odsotno.

Zakrajsek Funeral Home, Inc.
6016 ST. CLAIR AVENUE
Tel: ENdicott 1-3113

"Oprostite," sem začela znova, "če sem nadležna. Bliža se vam smrtna ura..."

sem jo bolniku v roke. Vzela sem blagoslovljeno vodo in mu poškropila obraz.

Nemara ga je mrzla voda osvetila. Sunkoma je sedel v postelji. Še tisti hip je odvrgel goče svečo. Zakrilil je z rokami zakričal: "Nočem umreti! Proč s svečo! Sveča..."

Sveča se je zakatalila po tleh. Plamen se je ukvivil in ugasnil.

Stekla sem po lazari. Nezavestnega je dal v poslednje olje.

Slišati je bilo nekaj sunkovitih dihljav umirajočega. Moja molitve se je pretrgala. V sobi je zavladala grobna tišina.

Nit rudarjevega življena se je pretrgala. Omahnil je v posteljo, se vzrvnal in izdhnil. Sklonila sem se nadenj. Vame so gledale osteklene oči. S treščimi se rokami sem mu jih zaprla.

(Dalje prihodnjih)

V blag spomin

ob prvi obletnici odkar
je umrl naš ljubljeni
soprog, oče in stari
oce

**Frank
JELERČIĆ**

Zatisnil je svoje mile oči
dne 6. maja 1952.

Na Tvoj grob bomo položili,
rudečih vrtnic šopek lep,
naj bo dokaz ljubezni naše,
da nam spomin je na Te svet.

Zaluboči
JENNIE, soproga
RUDOLPH in ALBERT, sinova
JUSTINE PRETNAR, hčerka
in vnuki

Cleveland, Ohio, dne 6. maja 1953.

Naznanilo in zahvala

Z nepopisno žalostjo naznanjam vsem sorodnikom in prijateljem lužno vest, da nas je nenadno zapustila

naša ljubljena soproga, draga hči in sestra

FRANCES BLATNIK

rojena MIHEVC

Umrla je dne 30. marca 1953.

Pogreb blagopokojne se je vršil dne 2. aprila iz pogrebne zavoda Joseph Žele in sinovi v cerkev sv. Kristine na E. 222 St. ter od tam po opravljenih pogrebnih obredih na Calvary pokopališče, kjer smo položili njen truplo v družinsko grobico k večnemu počitku v naročje materi zemlji.

Ljubljena pokojna je bila rojena 15. novembra 1921 leta v Forest City, Pa.

V dolžnost si štejemo, da izrečemo vsem globoko zahvalo za prekrasne vence cvetja, s katerimi ste obložili njen krst. Ljubljena je cvetje in ta izraz, da ste jo obsuli z njim v znak ljubezni in spoštovanja, nam je bil v veliko tolažo v težkih urah smrti.

Srečna hvala vsem onim, ki so darovali za sv. maše, ki se bodo brale za mir duši pokojnice. Bog vam plačaj!

Naša zahvalo izrekamo vsem, ki so dali svoje avtomobile brezplačno v poslugo za spremstvo pri pogrebu.

Hvala onim, ki so se prišli posloviti in kropitjo ko je ležala na mrtvaškemu odu, ter vsem onim, ki so jo sprejeli na njeni zadnji zemeljski poti na pokopališče.

Zahvalo naj sprejmejo nosilci krste—člani društva Lunder-Adamič št. 28 SNPJ, katerega članica je bila tudi ona, kakor tudi Mr. John Marn, ki se je v lepih besedah poslovil od nje.

Našo posebno zahvalo pa bodi izrečena vsem dragim sorodnikom in prijateljem, ki so prišli na pogreb iz Milwaukee, Wis., Salem, O., in iz Homestead, Pa.

Hvala vsem številnim prijateljem, ki so nam pismeno izrazili svoje sožalje.

Zahvalo izrekamo čest. g. Bombach, župniku fare sv. Kristine, za prekrasne besede njej v slovo in nam v tolažbo, ter pogrebne obrede in molitve.

Hvala tudi pogrebnu zavodu Joseph Žele in sinovi za vzorno voden pogreb in najboljšo vsestransko poslugo.

Poslali smo pismeno zahvalo vsem. Če pa smo pomembni izpustili ime katerega, ki je pomagal ali prispeval, prosimo oproščenja in naj tem potom sprejme naša zahvalo.

V času, ko prihaja pomlad v deželo in odeva vso naravo v cvetje in kras, si odšla od nas sama v cvetju mladosti, od onih, ki si jih ljubila in ki so ljubili Tebe globoko in iskreno.

Za Teboj žaluje Tvoj soprog, kateremu si bila ljubljena žena in zvesta družica. Objokujeta Te Tvoja roditelja, katerima si bila draga hčerka, in globoko rano v srcih občutita Tvoj brat in Tvoja sestra ob izgubi, Tebe, ljubljena.

Peza življena je bila pretežka in klonila si, Tvoja duša pa je odšla k Bogu, da sprejmeš iz Njegovih rok plačilo za vse, kar si dobrega storila v življenu.

Mi se Te homo spominjali z ljubezni v molitvi, dokler se ne snidemo enkrat na kraju večnega miru in blaženstva —nad zvezdami!

Spavaj mirno, ljubljena! Snivaj sladko, nepozabna!

Zaluboči:

JOSEPH, soprog
JOHN in FRANCES, oče in mati
JOHN, brat
MARY FINK, sestra
in več sorodnikov

Euclid, Ohio, dne 6. maja 1953.